

צדיק שאינו גמור בונה בנן בירשה אחרת, חופר בה בורות ועוד, הרי התקין אבני יסוד כמו מקדם ועמל בה, ולא יודע אם נשאר שלו. מצדו הוא נקרא טוב וצדיק, ומצד אותה ירשה לא כף. לראים שבונה בנן יפה, נאה למראה, הסתפל ביסוד וראה אותו שוקע עקם מכל הצדדים. הרי הבנן לא שלם עד שפותר אותו ומתקין אותו כמקדם. מצד אותו בנן שלו נמצא טוב ויפה - מצד היסוד רע ועקם, ולכן לא נקרא מעשה שלם, לא נקרא בנן שלם. בגלל כף נקרא צדיק שאינו גמור, ונדחה. ועל זה (חבוק א) כבלע רשע צדיק ממנו.

בא וראה, מי שמקנא לשם הקדוש של הקדוש ברוך הוא, שאפלו לא יזכה לגדלה ולא יהיה ראוי לה, (שירש אותה) ירויח אותה ויקח אותה. פנחס לא היה ראוי לה באותו זמן, ומשום שקנא לשם רבונו הרויח את הכל, ועלה לכל והתפקן בו הכל, וזכה להשפמש בכהנה עליונה. מאותה שעה - פינחס בן אלעזר בן אהרן הפכה, שהשלים לשתי דרגות משום שקנא לשם רבונו, שפקן מה שהתעקם.

רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים 10) שמרה נפשי כי חסיד אני הושע עבדך וגו'. יש להסתפל בסוף הפסוק, ואחר כף על כל הפסוק. בסוף הפסוק כתוב הבוטח אליך, צריך לו להיות הבוטח כף! מה זה הבוטח אליך? אלא כביכול דוד מבטיח לו שלא יעבר עליו חצות הלילה בשנה, כמו שכתוב (שם קט) חצות לילה אקום להודות לך. קמתי הנה לו להיות! אלא אקום, ואתקשר כף לעולמים.

אקום להודות לך. קמתי מיבעי ליה. אלא, אקום, ואתקשר כף לעלמין.

צדיק שאינו גמור, דבני בנן באחסנתא אחרא, חפר בה בירין, ואעדר, הא אתקין אבני יסודא כמלקדמין, ואעמל בה, ולא ידע אי אשתאר דיליה. מסטרא דיליה, טב וצדיק אקרי. ומסטרא דהוא אחסנתא, לאו הכי.

לבר נש דבני בנן שפירן, יאן למחזי, אסתפל ביסודא, וחמי ליה שקיע עקימא מכל סטריין. הא בניינא לא שלים, עד דסתר ליה, ואתקין ליה כמלקדמין. מסטרא דהוא בניינא דיליה, אשתכח טב ושפיר. (דף רי"ג ע"ב) מסטרא דיסודא, פיש ועקים. ובגין כף, לא אקרי עובדא שלים, לא אקרי בניינא שלים. בגין כף צדיק שאינו גמור אקרי, ונדחה. ועל דא (חבוק א) כבלע רשע צדיק ממנו.

תא חזי, מאן דמקנא לשמא קדישא דקודשא בריך הוא, דאפילו לא יזכי לגדולה, ולא אתחזי לה, (ס"א דרית לה) רווח לה ונטיל לה. ודא ירית לה ועייל לה. פנחס לא אתחזי ליה בההוא זמנא, ובגין דקנא לשמא דמאריה, רווח לכלא, וסליק לכלא, ואתפקן ביה כלא וזכה לאשתמשא בכהונה עלאה. מההיא שעתא, פנחס בן אלעזר בן אהרן הפכה, דאשלים לתרין דרגין, בגין דקנא לשמא דמאריה, דאתפקן מה דאתעקם.

רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים 10) שמרה נפשי כי חסיד אני הושע עבדך וגו'. סופיה דקרא אית לאסתפל, ולבתר קרא כלא, סופיה דקרא כתיב, הבוטח אליך, הבוטח כף מיבעי ליה, מאי הבוטח אליך. אלא כביכול דוד מבטיח ליה, דלא יעבר ליה פלגות ליליא בשנתא, כמה דכתיב, (תהלים קט) חצות לילה

אקום להודות לך. קמתי מיבעי ליה. אלא, אקום, ואתקשר כף לעלמין.